

NORGES HØYESTERETT

Den 8. januar 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Matheson og Kallerud i

HR-2013-00045-U, (sak nr. 2012/2065), sivil sak, anke over kjennelse:

Hå-To Invest AS (advokat Bjørn Holma)

mot

Staten v/Skatt nord (advokat John Steen Holm)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder spørsmål om avvisning av søksmål på grunn av manglende rettslig interesse.
- (2) Den 16. desember 2011 ble Hå-To Invest AS (tidligere Hast AS) tatt under konkursbehandling. Samme dag traff Skatt nord vedtak overfor selskapet om endring av ligning og etterberegning av arbeidsgiveravgift og merverdiavgift.
- (3) Etter at bobestyrer besluttet ikke å bringe vedtaket inn for domstolene, tok Hå-To Invest AS 28. februar 2012 ut søksmål med påstand om at vedtaket var ugyldig. Oslo tingrett avsa 19. juni 2012 kjennelse med slik slutning:

"Sak 12-037010 avvises."

- (4) Hå-To Invest AS påanket kjennelsen. Borgarting lagmannsrett avsa 14. november 2012 kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. I saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten betaler Hå-To Invest AS ved styret til staten ved Skatt nord 18 750 – attentusensyvhundreogfemti – kroner innen to uker etter kjennelsens forkynnelse."

- (5) *Hå-To Invest AS* har påanket kjennelsen, og har i hovedsak gjort gjeldende:
- (6) Lagmannsretten har lagt til grunn en for snever fortolkning av tvisteloven § 1-3, sammenholdt med konkurslovens regler. Utover boets økonomiske forhold kan det tenkes en hel rekke

faktiske forhold som i sterk grad kan berettigede et søksmål fra konkursdebitor, blant annet hensynet til renommé. Dersom skattevedtaket ikke overprøves, vil det ha stor betydning for renomméene og forretningsvirksomhetene til daglig leder og styremedlem i Hå-To Invest AS, som også eier selskapet med en halvpart hver. I realiteten vil de da være stemplet som økonomisk kriminelle.

(7) Det er lagt ned slik påstand:

"Anken tas til følge og saken tillates fremmet til behandling i tingretten. Hå-To Invest AS tilkjennes sakens omkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett."

(8) *Staten ved Skatt nord* har tatt til motmæle, og har i hovedsak gjort gjeldende:

(9) Konkursdebitor har den samme subsidiære forfølgingsrett som konkurskreditorer når saken vil kunne påvirke dekningsadgangen. Tvisteloven § 1-3 krever videre at en part må ha rettslig interesse, og det er ingen holdepunkter for at andre enn parten skal likestilles med parten selv.

(10) Det er lagt ned slik påstand:

"1. Anken forkastes.

2. Staten v/Skatt nord tilkjennes saksomkostnader for Høyesterett med kr. 4.500,- inkl MVA."

(11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(12) Saken gjelder spørsmål om konkursdebitor Hå-To Invest AS har rettslig interesse i søksmålet om skatte- og avgiftsvedtakets gyldighet.

(13) Lagmannsretten har kommet til at Hå-To Invest AS' søksmål ikke oppfyller søksmålsvilkårene i tvisteloven § 1-3 annet ledd. Ankeutvalget har da full kompetanse ved overprøvingen, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a, jf. § 30-3, jf. § 29-3 første ledd, jf. Rt. 2012 side 159 avsnitt 34.

(14) Ved konkurs taper debitor sin selvstendige rettslige handleevne når det gjelder krav og andre aktiva som tilhører konkursboets masse, jf. konkursloven § 100. I rettspraksis er det imidlertid lagt til grunn at konkurs ikke er til hinder for at debitor kan anlegge søksmål om forhold som ikke vedkommer boet, jf. Rt. 1989 side 1143 og Rt. 1991 side 501.

(15) Den subsidiære forfølgingsretten er imidlertid betinget av at saksøker kan påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte, jf. tvisteloven § 1-3 annet ledd. Ankende part har påberopt at vedtaket har vesentlig betydning for renomméene og forretningsvirksomhetene til daglig leder og styremedlem i Hå-To Invest AS, som også eier selskapet med hver sin halvpart. I rettspraksis er det lagt til grunn at hensynet til renommé og omdømme kan tilsa at rettslig interesse foreligger, jf. Rt. 2005 side 987 avsnitt 25 og Rt. 2006 side 460 avsnitt 36. Søksmålsinteressen i vår sak er imidlertid ikke begrunnet i hensynet til partens – Hå-To Invest AS – eget omdømme, men i daglig leder og styremedlem, som også er aksjonærer, sine renomméer.

(16) I rettspraksis er det slått fast at aksjonærer ikke kan reise sak om et aksjeselskaps rettigheter og plikter uansett hvilken økonomisk virkning avgjørelsen kan få for dem, jf. Rt. 1975 side 1166, Rt. 1987 side 590 og Rt. 1990 side 1203, jf. Schei m.fl., *Tvisteloven, Kommentarutgave*, 2007 side 58. Det samme gjelder for daglig leder og styremedlem,

jf. Rt. 1975 side 1166. Tilsvarende regel må legges til grunn for ikke-økonomiske virkninger av et vedtak som retter seg mot selskapet, jf. Rt. 1975 side 1166.

- (17) Ankeutvalget kan ikke se at det er feil ved lagmannsrettens rettsanvendelse vedrørende tvisteloven § 1-3 når den har lagt til grunn at saken skal avvises. Anken må etter dette forkastes.
- (18) Ankemotparten har påstått seg tilkjent sakskostnader med 5 625 kroner inklusive merverdiavgift. Påstanden tas til følge.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Hå-To Invest AS til staten v/Skatt nord 5 625 – femtusensekshundreogtjuefem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: